

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU
LIMBA ȘI LITERATURA SÂRBĂ MATERNĂ, LIMBA ȘI
LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU
COPII, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ, METODICA
PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LIMBA SÂRBĂ
MATERNĂ ȘI METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR
ÎN LIMBA ROMÂNĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**

**EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREȘCOLAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA SÂRBĂ MATERNĂ)**

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa se adresează educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar, care s-au înscris și vor susține concursul național pentru ocuparea posturilor/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale și specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor și a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării și armonizării finalităților și a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile și spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării și inovării activității în învățământul preșcolar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din științele educației și din științele conexe.

Programa pentru concursul național pentru ocuparea posturilor/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar a educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar cu predare în limba sârbă maternă vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor.

Structura programei este următoarea:

- Notă de prezentare
- Competențe specifice educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar cu predare în limba maternă sârbă;
- Tematica programei în următoarea ordine a disciplinelor:
 1. Limba și literatura sârbă maternă;
 2. Metodica predării activităților în limba sârbă maternă în învățământul preșcolar;
 3. Limba și literatura română și universală pentru copii;
 4. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar;
 5. Pedagogie preșcolară;
- Repere bibliografice.

COMPETENȚELE SPECIFICE EDUCATOAREI/ INSTITUTORULUI/ PROFESORU-LUI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Definirea competenței profesionale și a competenței didactice

Competență profesională: „Ansamblul de competențe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competențe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaționale, etc.) și competențe specifice activității în domeniu.”¹

Competență didactică: „Capacitatea unei persoane de a exercita atribuțiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinările fenomenelor educative; nivel de performanță la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice”²

Competențele profesionale³ ale cadrului didactic (educatoare/institutor/profesor pentru învățământul preșcolar)

• Proiectarea activităților educaționale

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităților și strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădinița de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic științific.	- Identifică nevoile de învățare ale preșcolarilor și stabilește obiective educaționale informative și formative în funcție de particularitățile de grup și individuale	- Își asumă modul de organizare a unui demers didactic

• Conducerea și monitorizarea procesului de instruire

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște în mod elementar modul de organizare și conducere a activităților instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale și de grup ale preșcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condițiile curriculare concrete.

• Evaluarea activităților educaționale

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște funcțiile evaluării precum și unele metode și instrumente de evaluare specifice învățământului preșcolar.	- Elaborează probe și instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătățire a instrumentarului de evaluare folosit.

• Integrarea și utilizarea TIC în educație

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște terminologia specifică TIC și înțelege rolul interacțiunii dintre preșcolar – computer	- Identifică unele activități sau secvențe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiții de autonomie restrânsă, unele secvențe de învățare care presupun utilizarea TIC

• Cunoașterea, consilierea și tratarea diferențiată a preșcolarilor

¹Ștefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic*. București: Aramis., p. 58.

² Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Științele educației: dicționar enciclopedic*: București: Sigma., p.183.

³ *Kitul mentorului de inserție profesională*, Proiect POSDRU De la debut la succes, ID 36525, București, 2013

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște unele metode și tehnici de consiliere și tratare diferențiată a copiilor preșcolari	- Reflectează asupra consecințelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode și tehnici de consiliere și de tratare diferențiată a copiilor preșcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode și tehnici de cunoaștere și consiliere a preșcolarilor

• **Managementul grupei de preșcolari**

CUNOȘTINȚE	ABILITĂȚI	ATITUDINI
- Cunoaște diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preșcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preșcolari care i-a fost încredințată - Antrenează copiii în organizarea sălii și a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învățare și a grupei de preșcolari

• **Dezvoltarea instituțională a unității de învățământ preșcolar și dezvoltarea de parteneriate grădiniță - comunitate**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște unele instituții din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învățământ preșcolar	- Realizează un schimb minimal de informații, prin diferite canale de comunicare, cu diferiți parteneri educaționali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniță și comunitatea locală

• **Managementul carierei și al dezvoltării personale**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște și înțelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	- Își elaborează proiecte de dezvoltare personală și profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităților profesionale și personale

• **Cercetare educațională aplicativă**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaționale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educațională în condiții de asistență și consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă față de cercetarea educațională

1. TEMATICĂ PENTRU DISCIPLINA DE SPECIALITATE LIMBA ȘI LITERATURA SÂRBĂ MATERNĂ

I. Limba sârbă

Limba și stil

- Noțiuni generale (Limba ca sistem de semne. Procesul comunicării prin limbaj).
- Caracterul de sistem al limbii. (Funcțiunile limbii. Stilul. Particularitățile stilului).
- Scurtă privire istorică asupra limbii sârbe. Originea și dezvoltarea limbii sârbe. Dialecte și graiuri de pe teritoriul României.
- Planurile vorbirii. Vorbirea directă și vorbirea indirectă.

Ortografie și punctuație

- Principiile ce stau la baza ortografiei.
- Semne de punctuație și ortografia.
- Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice.

Vocabularul

- Noțiuni generale: vocabularul ca totalitate a cuvintelor limbii sârbe; vocabular fundamental și masa vocabularului.
- Sensul cuvintelor. Sens propriu și sens figurat.
- Relații semantice între cuvinte (sinonimie, omonimie, antonimie).
- Structura morfologică a cuvântului.
- Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne - derivare, compunere; mijloace externe - împrumut, calc lingvistic).

Fonetică și fonologie

- Fonetica. Fonemul. Reprezentarea grafică a sunetelor.
- Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe.
- Particularitățile fonetice ale limbii sârbe.
- Asimilarea după sonoritate și locul de formare.
- Vocalizarea vocalelor ultracurte și apariția lui *a* inconstant. Vocale mobile.
- Palatalizarea și sibilizarea consoanelor.
- Iodizarea consoanelor. Trecerea lui *l* în *o*.
- Norme de ortografie și ortoepie.

Morfologia

- Substantivul, categorii lexicale, gramaticale, morfologice. Declinarea substantivelor. Formele cazuale.
- Adjectivul, categorii lexicale și gramaticale. Adjective determinate și nedeterminate. Grade de comparație.
- Pronumele și categoriile de pronume în limba sârbă.
- Numeralul, flexiunea și categorii de numerale.
- Verbul. Moduri și timpuri verbale. Verbe neregulate. Aspectul verbal.
- Adverbe, clasificare și comparație.
- Prepoziții, interjecții, conjuncții și particule.

Sintaxa

- Sintaxa propoziției și a frazei.
- Coordonare și subordonare. Categorii de propoziții coordonate și subordonate.

Bibliografie

1. Pravopis srpskoga knjizevnog jezika, Matica srpska, Novi Sad, izradili M. Pesikan, M. Pizurica, J. Jerkov, 1994.
2. Savremeni srpskohrvatski jezik, I, II, Mihailo Stefanovic Beograd, 1994.
3. Gramatika srpskog jezika za srednje skole, Z. Stanojcic, Lj. Popovic, Beograd, 1996.
4. Leksikon stranih reci i izraza, Milan VujaOklija Beograd, 1972.
5. Recnik knjizevnih termina, Nolit, Beograd, 1985.

II. Literatura sârbă, literatura pentru copii

Noțiuni de teorie literară

- Noțiunea de opera literară: limbajul poetic, imaginea poetică, subiectul, compoziția, personajul.
- Noțiuni de metrică și prozodie necesare analizei textelor poetice în ciclul primar.
- Genurile literare.
- Principalele specii literare.

Literatura populară

- Lirske pesme. Podela (*poslenicke, mitoloske, obredne, prigodne, ljubavne, saljive*).
- Lirsko-epske pesme (*Hasanaginica*).
- Epske pesme. Pretkosovski ciklus (*Zidanje Skadra*). Kosovski ciklus (*Kosovka devojka, Smrt Majke Jugovica, Car Lazar i carica Milica*). Pokosovski ciklus (*Bolani Dojcin*). Ciklus Kraljevica Marka (*Kraljevic Marko pije uz ramazan vino*).
- Narodne pripovetke- opsti prikaz (*Ero i Turcin, U cara Trojana kozje usi*).
- Krace narodne umotvorine (*zagonetke, poslovice, pitalice*).

Literatura medievală

- Sveti Sava - zivot i prosvetiteljsko delo (*Zivot Svetog Simeona*). Teodosije (*Zivot Svetog Save*).

Iluminismul

- Dositej Obradovic - zivot i prosvetiteljsko delo (*Zivot i prikljucenija, Basne*).

Clasicismul si preromantismul

- Jovan Sterija Popovic - zivot i knjizevni rad (*Pokondirena tikva*).

Romantismul

- Vuk Stefanovic Karadjic - zivot i knjizevni rad. Borba za reformu jezika i pravopisa. Rad na sakupljanju narodnih umotvorina.
- Petar Petrovic Njegos - zivot i knjizevni rad (*Gorski vijenac*). Branko Radicevic - zivot i pesnicko delo (*Djacki rastanak, Kad mladijah umreti*). Djura Jaksic - zivot i knjizevni rad (*Na Liparu*). Jovan Jovanovic Zmaj - zivot i knjizevni rad (*Djulici, Djulici uveoci*). Decije pesme.

Realismul

- Laza Lazarevic (*Sve ce to narod pozlatiti*). Stevan Sremac (*Pop Cira i pop Spira*). Branislav Nusic (*Gospodja ministarka*).

Literatura secolului XX

- Milos Crnjanski - zivot i knjizevni rad (*Seobe*). Ivo Andric - zivot i knjizevni rad (*Most na Zepi, Na Drini cuprija*). Desanka Maksimovic - zivot i pesnicko delo (*Strepnja, Pokosena livada, Krvava bajka*).

Bibliografie

***- Udzbenici za srednje skole, za IX, X, XI ,XII razred, Bukurest, 1997.

1. Istorija srpske knjizevnosti, Jovan Deretic, Beograd, 1983.
2. Srpska knjizevnost u srednjem veku, Milan Kasanin, Beograd, 1975.
3. Istorija srpske knjizevnosti klasicizma i predromantizma, Milorad Pavic, Beograd, 1979.
4. Istorija moderne srpske knjizevnosti, P. Palavestra, Beograd, 1986.
5. Posleratna srpska knjizevnost (1945-1970), P. Palavestra, Beograd, 1972.
6. Savremena jugoslovenska literatura, Sveta Lukic Beograd, 1968.
7. Istorija srpske knjizevnosti. Romantizam. I-III, M. Popovic, Beograd, 1968-19

2. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LIMBA MATERNĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

a) Didactica comunicării (elemente de comunicare orală și scrisă în învățământul preșcolar):

- Abordarea textului literar destinat copiilor de vârstă preșcolară (ghidarea copiilor preșcolari spre receptarea și înțelegerea adecvată a textului literar specific);
 - didactica textului literar epic și a textului dramatic, precum și didactica poeziei.
- Abordarea textului nonliterar (științific, publicistic, publicitar) din perspectiva caracteristicilor stilurilor funcționale și a funcțiilor comunicării;
- Rolul educatoarei în conturarea unor modele de exprimare și a unor atitudini care facilitează comunicarea;
- Soluții de prevenire și depășire a blocajelor în comunicare (tehnici de ascultare activă, învățare prin cooperare, tehnici nonverbale și de exprimare a sentimentelor etc.);
- Tipuri de întrebări și adecvarea acestora la tema abordată;
 - Abordarea limbajelor diferitelor arte / științe din perspectiva codurilor specifice ale acestora (muzică, pictură, sculptură, cinematografie / fotografie, astrologie, geografie, heraldică etc.).

b) Didactica exprimării orale:

- Strategii de învățare și exersare a ascultării active la preșcolari;
- Strategii de învățare și exersare a alcătuirii diverselor tipuri de discurs oral în perioada preșcolarității (povestirea, rezumatul, caracterizarea, dialogul, monologul, rimele, interviul).

Bibliografie

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). *Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar*. București: Aramis Print;
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiiu, G., Fulga, M. (2002). *Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar*. Craiova: Arves;
3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), *Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță*, Editura Delta Cart Educațional, Pitești;
4. Dumitrana, M. (2005). *Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple*. București: Compania;
5. Hobjilă, A. (2008). *Elemente de didactică a activităților de educarea limbajului (etapa preșcolarității)*. Iași: Institutul European;
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*. București: Vanemonde;
7. Mitu, Florica - *Metodica activităților de educare a limbajului*, Editura Pro Humanitas, București, 2000;
8. Norel, M., Bota, O., A. (2013). *Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare*, Cluj-Napoca: Asociația de Științe Cognitive din Romania;
9. Păiș Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). *Laborator preșcolar-ghid metodologic*. Ediția a IV-a revizuită. București: V & I Integral;
10. Păiș-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). *A deveni și a fi educator. Bune practici în învățământul preșcolar și primar*. Pitești: Editura Universității din Pitești;
11. Păiș-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). *Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar*. Craiova: Sitech;
12. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). *Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum*. Craiova: Arves;
13. SchulmanKolumbus, E. (2006). *Didactica preșcolară*. Ediția a III-a. București: V & I Integral.

14. Momčilović, I., (2010). *Uloga vaspitača u organizaciji vaspitno-obrazovnog procesa*. Beograd, Kreativni centar

3. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

I. LIMBA ROMÂNĂ

Fonetică și vocabular

- Nivelul fonetic. Pronunțarea corectă a cuvintelor.
- Vocale. Semivocale. Consoane. Diftong. Triftong. Hiat.
- Despărțirea cuvintelor în silabe.
- Omografe, omofone. Accentul.
- Derivarea. Cuvântul de bază. Rădăcină. Sufixe diminutive și augmentative.
- Arhaisme. Regionalisme. Neologisme. Împrumuturile (din/în limba română în/din limba maternă; alte împrumuturi)
- Paronimele frecvente. Pleonasmul.

Părți de vorbire – părți de propoziție (funcții sintactice)

- Expresia unei acțiuni, stări și existențe Verbul în propoziție.
- Expresia obiectului direct, indirect și a circumstanțelor (prepoziția, locuțiunea prepozițională). Substantivul în propoziție.
- Expresia însușirilor. Adjectivul în propoziție. Forme ale superlativului.
- Pronumele în propoziție.
- Numeralul. Expresia cantității și a ordinii.
- Adverbul în propoziție.
- Interjecția. Expresia emoțiilor și a sunetelor din natură.

Propoziția

- Expresia raporturilor de coordonare și subordonare (conjuncția și prepoziția)
- Propoziția principală/propoziția secundară.

Fraza

- Propoziția regentă/elementul regent.

II. LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

- Literatură pentru copii. Definiții. Caracteristici.
- Principalele genuri și specii literare, accesibile școlarilor mici:

1. Creația populară

- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Colinde, proverbe, zicători, ghicitori
- Basme populare culese și prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Prâslea cel Voinic* și *merele de aur*

2. Creația cultă

a. Genul liric:

- **poeziile copilăriei** (Ana Blandiana, *Întâmplări din grădina mea*; Passionaria Stoicescu, *Jocuri-poezii despre ce poți fi*)
- **poezia despre natură și viețuitoare** (Mihai Eminescu, *Somnoroase păsărele*; Elena Farago, *Cățelușul șchiop*).

b. Genul epic

- **în versuri:**
 - **fabula** (Alec Donici, *Musca la arat*; Jean de La Fontaine, *Greierele și furnica*)
 - **balada** (George Topîrceanu, *Balada unui greier mic*)
- **în proză:**
 - **schita** (I.L. Caragiale, *D-l Goe, Vizită*)
 - **povestirea** (Emil Gârleanu, *Fricosul*; Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*)
 - **legenda** (Călin Gruia, *Povestea florii-soarelui*)

- **basmul cult** (Barbu Ștefănescu-Delavrancea, *Palatul de cleștar*; Ioan Slavici, *Zâna zorilor*; Hans Christian Andersen, *Rățușca cea urâtă*)

BIBLIOGRAFIE

I. Limba română

1. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită (2005), Editura Univers Enciclopedic, București
2. Gheorghe, M., (2009), *Limba română. Probleme teoretice și aplicații*, Editura Universității Transilvania din Brașov
3. Golopenția S., (2017), *Acțiune, interacțiune, identitate, studii de pragmatică lingvistică*, Editura Academiei Române (cap. Româna globală)
4. Pană-Dindelegan, G. (coord.), (2019), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București
5. <https://www.eursc.eu/Syllabuses/2015-01-D-45-ro-2.pdf>
6. <https://www.observatoireplurilinguisme.eu/ro/>

II. Literatura română și universală pentru copii

1. Balazs, L., (2003), *Folclor. Noțiuni generale de folclor și poetică populară*, Editura Scientia, Cluj-Napoca
2. Călinescu, G., (2003), *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București
3. Ciopraga, Constantin, (1997), *Personalitatea literaturii române*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Institutul European, Iași
4. Norel, M., (2012), *Literatură română și literatură pentru copii*, (<https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-transilvania-din-brasov/english-literature/note-de-curs/literatura-romana-pt-copii-m-norel/4986179/>)
5. *** *Limba Română*, revistă de știință și cultură, Chișinău (www.limbaromana.md)
6. *** Curriculum pentru educația timpurie (în vigoare)
7. www.enciclopediavirtuala.ro
8. <http://ro.literaryframework.eu/>
9. www.romanianvoice.com/poezii/
10. www.cartiaudio.eu
11. www.biblior.net

4. METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR DE LIMBĂ ROMÂNĂ ÎN GRĂDINIȚELE DE COPII CU PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR

TEMATICA

- Clasificarea și structura activităților de joc didactic. Metodica desfășurării lor.
- Povestirile copiilor (repovestirile și povestirile create de copii). Metodica desfășurării lor.
- Memorizările. Clasificare. Structură. Metodica desfășurării lor.
- Structura activității de lectură după imagini. Valori formative.
- Convorbirea. Tematică. Structură. Metodica desfășurării lor.
- Jocuri de creație, cu subiecte din povești și basme. Valori formative.

BIBLIOGRAFIE

1. Brate, Rodica, (2014) *Limba și literatura română/universală pentru copii. Metodica predării limbii române: definitivat, gradul II: învățători, institutori, profesori (în limbile minorităților)*, Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu
2. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012), *Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar*, Editura Aramis Print, București

3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), *Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță*, Editura Delta Cart Educațional, Pitești
4. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). *Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar*, Editura Diamant, Pitești
5. Ionescu, M. (coord.) (2010). *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*, Editura Vanemonde, București
6. Norel, M., Bota, O., A. (2013). *Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare*, Cluj-Napoca, Asociația de Științe Cognitive din România
7. Păiș-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). *Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar*, Editura Sitech, Craiova
8. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). *Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum*. Editura Arves, Craiova
9. Vărășmaș, E. (2014). *Educația timpurie*. Editura Arlequin, București
10. *** *Curriculum pentru educația timpurie* (în vigoare)
11. <http://educatiaccontinua.edu.ro/repere-metodologice.html>

5. PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

TEMATICA PENTRU PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

1. EDUCAȚIE, INOVAȚIE ȘI REFORMĂ

- Educația și provocările lumii contemporane. Noile educații.
- Educația timpurie - dimensiune a învățării pe tot parcursul vieții.
- Alternative educaționale în educația timpurie.
- Tranziția de la grădiniță la școală.
- Grădinița – nucleu al unei comunități care învață.

2. EDUCABILITATEA. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACȚIUNI ȘI DOMINANTE

- Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate.
- Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
- Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
- Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.
- Metode, tehnici și instrumente de cunoaștere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii. Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare (*Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii*).

3. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

- Conceptul de proiectare didactică; funcțiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
 - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare tematică anuală, planificare calendaristică săptămânală, proiectul tematic, proiectul didactic.

4. ÎNVĂȚAREA ÎN GRĂDINIȚĂ. ORIENTĂRI CONTEMPORANE ÎN TEORIA ȘI PRACTICA ÎNVĂȚĂRII ÎN GRĂDINIȚĂ

- Conceptul de învățare în grădiniță. Mecanisme și procesualitate. Forme, tipuri și niveluri de învățare.
- Teorii ale învățării (B.F. Skinner, J. Piaget, L.S. Vagotski, D.P. Ausubel, R. Gagne etc.).
- Condiții interne ale învățării în grădiniță: procesele cognitive, afective, volitive; motivația – geneză, dinamică, forme, structuri motivațional -atitudinale. Legea optimului motivațional.
- Condiții externe ale învățării în grădiniță: statutul educatoarei, mediul grădiniței și al grupei de copii preșcolari, mediul socio-familial, factori ergonomici și de igienă ai învățării.
- Noi semnificații și extensii ale conceptului de învățare (învățarea utilizând metoda proiectelor/principiile Planului Dalton/Flipped learning etc.).
- Învățarea centrată pe copil. Valorificarea unor teorii psihologice ale învățării (teoria inteligențelor multiple, teoria inteligenței emoționale, teorii de tip constructivist), ca modele de instruire adaptate la specificul învățământului preșcolar.

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIȚĂ

- Educația incluzivă în grădiniță. Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.
- Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin.

6. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE

- Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
- Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Notă:

Pentru componenta *Pedagogie preșcolară* din structura probei de concurs se va solicita elaborarea unui eseu structurat/eseu argumentativ.

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVA

1. Bocoș, M., *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
2. Bocoș, M., Catalano, H., Avram, I., Someșan, E. (coord.), *Pedagogia învățământului primar și preșcolar. Instrumente didactice*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2009.
3. Bocoș, M., Jucan, D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
4. Botiș, A., Mihalca, L., *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani*, Buzău, Editura Alpha MDN, UNICEF, 2007.
5. Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V., *Învățarea bazată pe proiecte*, Craiova, Editura Arves, 2009.
6. Breben, S., Ruiiu, G., Fulga, M., Tutarugă, M., *Mediul educațional în grădiniță*, Craiova, Editura Reprograph, 2005.
7. Catalano, H., Albulescu, I., *Didactica jocului*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2019.
8. Catalano, H., Albulescu, I., *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2018.
9. Catalano, H., Albulescu, I., *Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar*, București, Editura D.P.H., 2019.
10. Chiș, V., *Pedagogia contemporană - Pedagogia pentru competențe*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2005.
11. Ciolan, L., *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom, 2008.
12. Cristea, S., *Studii de pedagogie generală*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2009.
13. Cucos, C., *Pedagogie generală*, Iași, Editura Polirom, 2000.
14. Dumitrana, M., *Introducere în pedagogie*, Craiova, Editura Reprograph, 2004.
15. Dumitrana, M., *Învățarea bazată pe cooperare*, București, Editura V & I Integral, 2008.
16. Dumitrana, M., *Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple*, București, Editura Compania, 2005.
17. Farca, S., *Cum întâmpinăm copilul ca părinți, bunici, medici și educatori*, București, Editura Trei, 2010.
18. Frumos, Fl., *Didactica. Fundamente și dezvoltări cognitive*, Iași, Editura Polirom, 2008.
19. Glava, A., Glava, C., *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
20. Ionescu, M., *Instrucție și educație*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2003.
21. Joița, E., *Educația cognitivă. Fundamente. Metodologie*, Iași, Editura Polirom, 2002.
22. Joița, E., *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*, București, Editura Aramis, 2006.
23. Manolescu, M., *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară, 2010.
24. Marin, T., *Teoriile învățării și didactica în schimbare văzute din perspectivă constructivistă*, București, Editura V & I Integral, 2009.
25. Neacșu, I., *Instruire și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1999.
26. Niculescu, R., M., *Curriculum între continuitate și provocare*, Sibiu, Editura MEDIA, 2010.
27. Păun, E., Potolea, D. (coord.), *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Iași, Editura Polirom, 2002.
28. Rafailă, E., *Educarea creativității la vârsta preșcolară*, București, Editura Aramis, 2003.
29. Ștefan, M., *Lexicon pedagogic*, București, Editura Aramis, 2006.
30. Tomșa, Gh., Oprescu, N., *Bazele teoretice ale psihopedagogiei preșcolare*, București, Editura V&I Integral, 2007.
31. Voiculescu, E., *Pedagogie preșcolară*, București, Editura Aramis, 2001.

32. Vršmaş, A. E., *Consilierea şi educaţia părinţilor*, Bucureşti, Editura Aramis, 2002.
33. Vršmaş, E., *Educaţia copilului preşcolar*, Bucureşti, Editura Pro Humanitas, 1999.
34. Vršmaş, E., (coord.), *Premisele educaţiei incluzive în grădiniţă*, Bucureşti, Editura Vanemonde, 2010.
35. www.subiecte.edu.ro